

Katalog najboljših praks

Slovenska različica

Rezultat je bil razvit v okviru strateškega partnerstva Erasmus + za izmenjavo praks

“Učitelji združeni v boju proti širjenju radikalizma med mladimi”

Številka projekta: 2016-1-AT01-KA202-016654

Koordinator:

E-C-C Verein für interdisziplinäre Bildung und Beratung
Education – Culture – Citizenship
2112 Würnitz, Kreuttal 6, Avstrija

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Vsebina

Uvod	1
Avstrija	2
Češka	3
Nizozemska	5
Slovaška	7
Slovenija	10
Španija	12
Različne države	14
<i>Overview about the current situation of the specific project environment in the partners' countries</i>	17
<i>Austria</i>	17
Youth situation and youth policies	17
Extremism and radicalisation in Austria	18
<i>Netherlands</i>	19
Current Dutch youth Policy	19
<i>Slovakia</i>	23
<i>Slovenia</i>	24
Situation of youth counselling in Slovenia	25
<i>Spain</i>	26
Youth policies in Andalusia	26
Social policies and Equality	27

Uvod

Učitelji v srednješolskih poklicnih programih in izobraževalci odraslih se pri svojem poučevanju vse pogosteje srečujejo z etnično in nacionalno mešanimi razredi. Predsodki, ki se med učenci različnih nacionalnosti in ver prisotni in se v razredu ne razrešujejo, vodijo do konfliktov in utrjujejo sovražnost. Ko generacije mladih za svoje težave, s katerimi se v življenju srečujejo ne najdejo ustreznih sogovornikov ali izhodov, obstaja velika verjetnost, da bodo njihove stiske prepoznale in izkoristile prav ekstremistične skupine, ki so v zadnjih letih v Evropi v porastu.

Večina učiteljev je pridobivala znanja že desetletja nazaj, ko se Evropa še ni soočala s tovrstnimi varnostnimi in demografskimi izzivi. Zato v novo nastalih okoliščinah potrebujejo dodatna znanja, ki jim bodo pomagala pri gradnji strpnega medkulturnega dialoga kot tudi pri zgodnji identifikaciji posameznikov, za katere obstaja velika verjetnost, da bodo prestopili v radikalistična gibanja.

Naslednje strani vsebujejo kratek opis vseh programov, pobud in metod, ki so bile ugotovljene in zbrane v letu 2018 med življenjsko dobo tega projekta. Podrobnejše opise in dodatne informacije so na voljo na spletni strani www.vetcontra.eu. Končno, Katalog vsebuje tudi pregled stanja mladih in radikalizacije v državah partnerstva.

Avstrija

DERAD

DERAD je evropski projekt, katerega cilj je de-radikalizacija v zaporih. DERAD je v ta namen oblikoval programe spremljanja in podpore v času prestajanja kazni kot tudi ob izhodu iz zapora. V ta namen DERAD izvaja tudi usposabljanja in izobraževanja za zaporniške paznike, socialne delavce in svetovalce, ki delajo v zaporih ali pa v nevladnih organizacijah, ki izvajajo programe re-integracije.

EUISA – Evropska unija neodvisnih študentov in akademikov

EUISA je evropska organizacija s sedežema v Avstriji in Nemčiji, ki si prizadeva za vzpostavljanje strpnega medkulturnega in medverskega dialoga. Izvajalci, ki so vključeni v EUISA, prihajajo iz različnih strok in delovnih okolij, v mreži pa vsi delajo kot prostovoljci. Delavnice izvajajo tako na šolah kot v mladinskih centrih, sodelujejo pa tudi z lokalnimi verskimi skupnostmi in organizacijami za mlade.

Mreža za deradikalizacijo in preventivo

Mrežaje bila ustanovljena leta 2014 in deluje na področju zaščite mladih, ki bi lahko bili deležni družbenene stigmatizacije in novačenja s strani skrajnih skupin. Mreža vzpostavlja:

- izmenjavo informacij in sodelovanje med institucijami,
- strokovno obravnavo in podporo,
- profesionalen pristop in
- strokovno podporo izvajalcem programov.

Pisarna varuha otrokovih pravic

Avstrijski varuh človekovih pravic za otroke in mladino (v nadaljevanju KIJA: Kinder- und Jugendanwaltschaften Österreichs) ima regionalne pisarne v vseh devetih deželah Avstrije. Regionalne pisarne omogočajo brezplačna pravna posvetovanja za starše z otroki in mladostnike.

Platforma “Psihološki posvet”

Šolska posvetovalnica je projekt Ministrstva za šolstvo. Gre za spletni forum, kjer lahko mladi, ki so se znašli v osebni stiki, dobijo napotke, kako pristopiti k reševanju situacije. Namenjen je tudi učiteljem in ostalim strokovnim delavcem, ki s tovrstnimi posamezniki delajo. Ponuja jim smernice pri oblikovanju ustreznih podpornih storitev.

Podporne storitve za de-ekstremizacijo

Gre za brezplačno telefonsko linijo, ki predstavlja prvo od storitev podporne mreže v Avstriji, kamor se lahko po pomoč obrnejo ljudje v stiski. Na voljo je v kar petih jezikih, med drugim tudi v turščini,

arabščini in perziščini. Poleg telefonskega svetovanja izvajajo tudi krizne intervencije na terenu. Zaradi zagotavljanja varnosti so v mobilne intervencijske skupine vključeni le tisti svetovalci, ki so usposobljeni za krizna posredovanja. Preostali pa delujejo na svetovalnih telefonskih linijah. Večina zaposlenih je psihologov, psihoterapevtov in socialnih delavcev.

Program ZARA

ZARA – civilna iniciativa za boj proti rasizmu je bila ustanovljena leta 1999 z namenom spodbujanja strpnega civilnega dialoga. Povezuje se s tistim delom civilne družbe, ki zavrača rasistično in ekstremistično ideologijo. Njihovo delo je usmerjeno na tri področja: osveščanje, podpora ter pravno svetovanje. Vsako leto v svetovalnem centru nudijo brezplačna pravna pomoč 1.000 žrtvam rasizma. Svetovalni tim sestavljajo pravniki, psihologi in socialni delavci.

Programi za preprečevanje mladoletniškega prestopništva

Avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve je razvilo pet preventivnih programov namenjenih preprečevanju mladinskega in spletnega kriminala ter preprečevanju različnih oblik zasvojenosti. Izvajajo se na pobudo šol in delujejo predvsem na področju osveščanja mladih po avstrijskih osnovnih in srednjih šolah.

Spletno svetovanje za mlade

Jugendberatung je spletni forum namenjen mladim, kjer so jim za pojasnila in usmeritve na voljo različni strokovnjaki: od psihologov, psihoterapevtov, socialnih in svetovalnih delavcev, do učiteljev in zdravnikov različnih specializacij. Mladi lahko pri iskanju sutreznega svetovalca uporabijo tudi napredni iskalnik, kamor lahko vpišejo želeno področje svetovanja, regijo/mesta, kjer svetovalca dela, želeni spol svetovalca in jezik, v katerem želi prejeti odgovor.

Češka

AI Češka: Šola človekovih pravic

Cilj Šole človekovih pravic je ustvarjanje kulture, kjer bodo človekove pravice razumljene, branjene in spoštovane. V Amnesty International na Češkem izvajajo številne brezplačne aktivnosti, kot so usposabljanje za učitelje in strokovne delavce, delavnice za osnovne in srednje šole in novičnik z informacijami s področja učenja človekovih pravic. Na voljo so tudi izobraževalna gradiva, kot so priročniki, plakati, igralne karte, didaktične namizne igre, predlogi za delavnice ip. V Šoli človekovih pravic (se) mladi učijo o pomenu varovanja in ihranjanja človekovih pravic.

Amnesty International Češka: Fair play, prizadevanja dijakov za enake možnosti v izobraževanju

Dijaki se v okviru programa Fair play zavzemajo za preprečevanje rasne, spolne in verske diskriminacije. Zaposleni v AI za sodelujoče šole izvajajo brezplačne delavnice, ki pomagajo dijakom prepoznati neenakost na ravni delovanja šole in izven nje. Prav tako jih v okviru delavnic spodbujajo, da aktivno participirajo pri odpravljanju neenakosti.

Glasbeni program "Zmoreš, če hočeš"

Gre za program, ki je namenjen preprečevanju delikventnih vedenj, ki spodbujajo nasilje. Poteka od leta 2011 in je bil ustanovljen s podporo vladne komisarke za človekove pravice Monike Šimůnkove. Glavni akter programa je Radoslav Banga, priljubljenega reper, glasbenik in pesnik romskega porekla, ki z mladimi deli svojo osebno zgodbo in jih spodbuja k aktivnemu življenju brez nasilja, sovraštva, drog in alkohola.

In IUSTITIA: Priročnik z učnimi gradivi "Jaz in vi smo mi"

Gre za priročnik namenjen preprečevanju nasilja, ki izhaja iz sovražnosti do drugih ver, ras, nacionalnosti ali spola. Pripravila ga je nevladna organizacija In IUSTITIA. Priročnik daje odgovore na vprašanja o tem, kako se oblikujejo predsodki, kdaj sovražnost preide v nasilje in kako naj se odzremo kadar smo priča verbalnemu ali fizičnemu nasilju, ki je osnovano na sovražnosti. Za učitelje je zanimiv predvsem drugi del priročnika, kjer so predstavljene učne aktivnosti, ki pri učencih razvijajo empatičnost in razmišljanje izven vsakdanjih okvirjev. Elektronska različica priročnika je na voljo na povezavi: <http://www.in-ius.cz/dwn/ja-a-oni-jsme-my/ja-a-oni-jsme-my-mkv.pdf>

Inkluzivna šola: informacijski portal

Gre za spletni portal, ki ponuja smernice za vključevanje učencev iz drugih jezikovnih okolij. Zavihek "Vključevanje učencev tujcev" ponuja pravno-formalne razlage in je namenjen ravnateljem. Posamezna informacije v tem zavihku so lahko koristne tudi za razrednike, svetovalne delavce in medkulturne mediatorje, v kolikor jih na šolah imajo. Drugi zavihek "Delo s tujejezičnim učenci v razredu" predstavi didaktične in metodološke pristope na konkretnih primerih. Na portalu so na voljo tudi didaktična gradiva in materiali.

Multikulturni center v Pragi

Medkulturni center v Pragi obravnava vprašanja povezana z medkulturno in vključujočo družbo. S svojimi programi si prizadeva za vzpostavitev družbenih razmer, ki bi temeljile na medsebojnem spoštovanju in sprejemanju različnosti. V ta namen izvajajo izobraževalne, kulturne in propagandne dejavnosti. Najbolj obiskani programi so:

1. Skupaj z rasizmom: ki si prizadeva za spoštljiv odnos do Romov. Na voljo so metodološki priročniki za izvajanje delavnic.

2. Moji stereotipi: seminar, ki posamezniku pomaga prepoznati lastne stereotipe o drugih nardih, kulturah in verah. Izvajajo jih tako za učitelje in za učence.
3. Globalna šola: vključevanje globalnih tem v učne načrte osnovnih in srednjih šol.

Preventivni program Centra za socialno delo v Pragi

Oddelek za preventivo Centra za socialno delo v Pragi deluje na področju preprečevanja razvoja tveganih vedenj. Programe izvajajo v sodelovanju s svetovalnimi delavci in učitelji na osnovnih in srednjih šolah. Za učitelje so z namenom prepoznavanja in preokvirjanja tveganih vedenj oblikovali tudi metodološki priročnik "Multipolis".

Program Variants

Vizija nevladne organizacije „Ljudje v stiski„ je usmerjena k prizadevanjem razvoja "vključujoče šole", ki mlade spodbuja k povezovanju s sovrstniki, ki prihajajo iz drugih kultur, ver ali pa so druge nacionalnosti. S programom Variantis želijo podpreti prizadevanja za vzgojo osebno odprtih, strpnih in družbeno-angažiranih mladih, ki so sposobni kritičnega razmišljanja. Učiteljem so na voljo tudi gradiva.

Website: The People on the Move

Priročnik »Ljudje na poti« ponuja drugačen pristop k obravnavi tem povezanih s preseljevanjem beguncev in migrantov v Evropo. Posamezne aktivnosti omogočajo identifikacijo z vrstnikom druge veroizpovedi/nacionalne ali etične pripadnosti, druge postavljajo posameznika v pozicijo migranta, ki dela v tujini oz. begunci, ki beži pred vojno v Evropi. V priročniku so na voljo tudi dejavnosti za razvijanje kritičnega mišljenja in razmišljanja izven običajnih okvirjev. Gradivo je dostopno v češčini, posamezne dele pa je mogoče prevesti s pomočjo Googleovega prevajalnika.

Nizozemska

BanHate

„BanHate“ je mobilna aplikacija namenjena prijavam sovražnega govora na spletu. Razvil jo je center Steiermark, ki deluje na področju boja proti različnim vrstam diskriminacij. Aplikacija omogoča enostaven način označevanja in prijave sovražnega govora.

Interaktivna razstava "Utrdbe demokracije"

Interaktivna razstava spodbuja obiskovalca k premisleku o tem, kakšno pihodnost sooblikuje v družbi s svojimi prepričanji. Razlike med demokratičnimi in nedemokratičnimi sistemi delovanja ponazori tako, da obiskovalcu ponudi izkušnjo bivanja v obeh. Cilj soudeležnosti v razstavi je v občutenju in

prepoznavnju kratko- in dolgoročne posledic, ki jih ima nedomekratični sistem na posameznika in družbo.

Izobraževanje zaposlenih v islamskih organizacijah

Program je namenjen pedagoško-andragoškem izobraževanju zaposlenih, ki v islamskih prostovoljnih organizacijah delajo z mladimi in mladimi odraslimi. Cilj izobraževanja je zaposlene opremiti s pristopi, s katerimi bodo mladim pomagali pri razvijanju občutka pripadnosti v novemu okolju in s katerimi jih bodo spodbujali k aktivni soudeležbi.

Kampanija "Dare to be Grey"

Kampanja si prizadeva za spodbujanje mnenjsko uravnoveženih javnih razprav. Pobudniki kampanije verjamejo, da polarizacija v javnem diskurzu prispeva k širjenju nestrpnosti in sovražnosti. V ta namen so v času kampanije promovirali primere dobrih praks, prispevali k uravnovežnju javnomnenjske razprav in izvajali delavnice na onsovnih in srednjih šolah.

Matere za življenje

„Matere za življenje“ je edinstvena globalna mreža staršev, ki so v svojih družinah doživeli nasilno džihadistično radikalizacijo. V večini primerov gre za starše sinov in hčera, ki so se odšli v Sirijo in Irak bojevat in se do danes niso vrnili domov. V nekaterih primerih pa gre za družine, kjer je bilo radikaliziranih več otrok.

Trenutno se v mrežo vključujejo starši iz 12 držav: Kanada, Združene države Amerike, Nemčija, Danska, Belgija, Nizozemska, Švedska, Francija, Norveška, Velika Britanija, Tunizija in Italija.

Nizozemski center za preprečevanje kriminala

Nizozemski center za preprečevanje kriminala (CCV) si skupaj z vladnimi organizacijami prizadeva za izboljšanje varnosti v okoljih, kjer mladi preživljajo svoj prosti čas. Na njihovi spletni strani so na voljo obširne informacije o pasteh in nevarnostih radikalizacije, osebne izpovedi mladih, ki so bili radikalizirani in seznanjeni s organizacijami, kamor se lahko mladi in starši obrnejo po pomoč.

Nizozemski vladni inštitut za boj proti radikalizaciji (ROR)

Deluje kot posrednik med nacionalnim oddekom za terorizem in varnost in Oddekom za pravne storitve Inštituta za usposabljanje DJI. V programih de-radikalizacije izvaja izobraževanja za zaposlene v javni upravi.

Preventivni programi Bounce

Gre za tri različne programe. Prvi, BOUNCEyoung, je namenjen mladim, ki prihajajo iz ranljivih družbenih skupin. Drugi, BOUNCEalong, je namenjen staršem, katerih otroci so člani ekstremističnih skupin in staršem otrok, ki so bili radikalizirani. Zadnji tretji, BOUNCEup pa je namenjen strokovnjakom, ki z mladimi in starši delajo v programih de-radikalizacije.

Podporna skupina "Moč očetov"

Srečanja so namenjena očetom, ki želijo spregovoriti o svojih starševskih in osebnostnih težavah. Cilji srečanj so usmerjeni k vzpobujanju očetov, da se v vzgojo otrok čim bolj aktivno vključujejo in da vzpostavljajo pozitivno vez s svojimi otroci.

Program "Zavezniki"

Program "Zavezniki" predstavlja model, ki ga je nizozemska policija razvila z namenom preprečevanja širjenja nasilja in izgrediv v lokalnih skupnostih, kjer živijo migranti in begunci. V ta namen se je povezala z predstavniki občanov in migrantov/beguncev. Sestanejo se vsaka dva mesca, kjer razpravljajo o težavah povezanih z varnostjo prebivalcev in oblikujejo rešitve.

RADICX – instrument za odkrivanje stopnje radikalizacije mladih

Radix je orodje namenjeno zgodnji identifikaciji. Omogoča prepoznavanje najbolj pogostih vedenjskih odklonov in posameznikov stopnje radikaliziranosti. Priložene so tudi sheme za identificiranje dejavnikov tveganja in sheme načrtovanih podpornih aktivnosti.

Svetovalnica namenjena preprečevanju radikalizacije med mladimi

Gre za specializirano institucijo, ki proučuje fenomen radikalizacije mladih. Z namenom zgodnjega odkrivanja rizičnih posameznikov in priprave ustrezne podporne mreže izvajajo izobraževanja za zaposlene v vladnih institucijah, zavodih in nevladnih organizacijah.

Slovaška

Diskusijska platforma

Komunita.progresivne.sk je platforma, ki vabi državljanje k sodelovanju v javni razpravi o izboljšanju politike vključevanja priseljencev na Slovaškem. Eden od pomembnih ciljev platforme je spodbujanje konstruktivnega diologa, ki temelji na strpnosti, spoštovanju razližnosti in iskanju priložnosti za sobivanje.

DVD "Ne sovraži"

NEHEJTUJ.sk je multimedijski projekt namenjen učencem osnovnih in srednjih šol in organizacijam, ki delajo z mladino. V okviru projekta je nastal DVD, na katerem so zbrani kratki filmi slovaške in tuje produkcije na temo nestrpnosti vključno s priročnikom za obravnavo tem.

E-metodološki priročnik: Psihološko svetovanje

Druga izdaja priročnika vključuje več kot 900 strani s smernicami, aktivnosti in delovnimi listov za več kot 180 ur pouka psihologije/psihologije/filozofije ali svetovalnega dela z mladimi.

Nekatere teme zajete v priročniku: etnična raznolikost, verska raznolikost, kulturna raznolikost, spolna raznolikost, gospodarska raznolikost, raznolikost življenjskih slogov v različnih subkulturah, osebnost in njena raznolikost, konflikti, agresija, ustrahovanje.

Film "RYTMUS-sanje iz bloka"

„RYTMUS – sanje iz bloka“ je inspiracijski film, ki je namenjen mladim. Poleg strokovnjakov je v njem sodeloval tudi rapper Rytmus. Gre za romskega mladeniča, ki je bil vzgojen v ne-romski družini in velja za enega od najbolj priljubljenih rapperjev med mladimi na Slovaške. Nedavna raziskava je že potrdila pozitivne učinke kampanije. Brezplačno povezavo do filma „RYTMUS – sanje iz bloka“ lahko dobite na naslovu E: marketing@eslovensko.sk

PDCS: Partnerji, ki se zavzemajo za demokratične spremembe

Partnerji za demokratične spremembe pripravljajo publikacije s področja aktivne politične udeležbe državljanov in vključujočega izobraževanja. Publikacije, ki so dostopne in prenosljive iz njihovih spletnih strani:

- Vzpodbujanje medkulturnega diologa: navodila za igre vlog, simulacije in študije primerov
- Reševanje konfliktov v razredih: praktične smernice za posredovanja v medetničnih, medkulturnih in medverskih konfliktih
- Prednosti sobivanja: kako lahko posamezniki in skupine z različnimi vrednostnimi sistemami sobivajo?

Priročnik za učitelje "Preprečevanje ekstremizma na šolah"

Inštitut za otroško psihologijo in patologijo je skupaj z Ministrstvom za šolstvo, znanost, raziskave in šport in Oddelkom za izobraževanje UNESCO pripravili priročnik "Preprečevanje ekstremizma na šolah". Mladim moramo pravočasno ponuditi ustrezne priložnosti, da se bodo znali kritično odzvati na teroristično propagando. Takšne kompetence lahko razvijejo tudi v šoli s pomočjo ustrezno usposobljenih učiteljev, ki jih spoštujejo in so z njimi ves čas v stiku. V ta namen je priročnik na voljo učiteljem osnovnih (predmetna stopnja) in srednjih šol.

Program usposabljanja za učitelje zgodovine, etike in državljanstva

Od septembra 2017 je učiteljem zgodovine in učiteljem etike in državljanstva na voljo izobraževanje "Učne teme povezane z radikalizmom in ekstremizmom". Cilj programa je seznanjanje učiteljev z ustrežno terminologijo, z možnostmi vplejave tem v redni pouk in vzgojnimi momenti, h katerimi lahko teme doprinesejo.

Projekt "Odgovorno"

Projekt zodpovedne.sk se je začel leta 2007 in se osredotoča na varno uporabo interneta, mobilnih telefonov in novih tehnologij. Ponuja izčrpne informacije in nasvete, osvešča o nevarnostih ekstremizma in radikalizma. Cilj spletne strani ni le v preprečevanju sovražnega govora na spletu, temveč tudi preprečevanju spletne radikalizacije. NoProblemos.sk je serija stripov o treh prijateljih, ki govori o pomenu strpnosti.

Projekt "Neustrezen"

Gre za projekt študentov katoliške univerze v Ruzomberoku, ki želijo mlade osvestiti o kratko- in daljnoročnih posledicah, ki jih prinaša sovraštvo, diskriminacija in nasilje. V ta namen so pripravili vrsto spletnih kampanj in ustanovili tudi javno Facebook skupino.

Publikacija "Preveri, nato šele verjemi!"

Organizacija Človekove pravice je na Slovaškem izdala publikacijo „Preveri, nato šele verjemi!“, katere namen je boj proti spletnemu radikalizmu s spodbujanjem kritičnega vrednotenja informacij. Na spletu se pojavlja veliko besedil, ki manipulirajo z zgodovinskimi dejstvi, podtaka prikazujejo iztrgane iz konteksta ali pa jih predstavijo le delno. Zaradi tega je lažna vsebina za mlade toliko težje prepoznavna. To je še posebej nevarno za mlade, ki si še vedno oblikujejo svoja mnenja in iščejo alternative za razreševanje svojih osebnih kriz. Publikacija mladim predstavi orodja in načine, s katerimi bodo lažje prepoznavali lažne vsebine.

Vzgajanje za tolerantnost

Slovaška se je s kampanjo "Internet brez sovraštva" pridružila evropski kampaniji za preprečevanje širjenja sovražnega govora na spletu, ki ga je potrdil Svet Evrope. V okviru kampanije so nastale tri publikacije namenjene učiteljem in širši javnosti z namenom osveščanja, kako lahko vsak od nas prispeva k odpravi diskriminacije. Publikacija „Nisem rasist, ampak ...“ je reakcija na sovražni javni diskurz, ki pogosto potvarja resnico in izkrivlja dejstva o romskih skupnostih na Slovaškem. Publikacija „Cyberhate – sovraštvo na internetu“ nas seznani z možnostmi, s katerimi lahko preprečimo širjenje sovražnega govora na internetu. Publikacija „Priseljevanje na Slovaško: številke, dejstva in razlogi“ skuša z verodostojnimi informacijami in javnodostopnimi viri splošno javno seznaniti z dejanskim položajem migrantom in beguncev na Slovaškem.

Zbirka gradiv "Tudi mi smo tu doma!"

Mednarodna organizacija za migracije (IOM) je pripravila gradiva, ki mladim pojasnijo razloge za migracije in njihov širši družbeni pomen. Na voljo so v obliki plakatov, PP predstavitev, didaktičnih iger in kratkih filmov. Vsa gradiva se lahko z nekaj prilagoditvami uporabijo pri pouku. Materiali je brezplačno na voljo na spletnem mestu IOM v YouTubeu:

<https://www.youtube.com/watch?v=1LA93hi7HNk>.

Slovenija

AKTIVNO ZA STRPNOST: za uspešnejše vključevanje in povezovanje v naši družbi

Osnovni namen publikacije je ponuditi pomoč lokalnim skupnostim pri konstruktivnem naslavljanju in soočanju z aktualnimi migracijskimi trendi. V začetku je podrobneje predstavljen sistem integracije oseb s statusom mednarodne zaščite v Sloveniji. V nadaljevanju je predstavljen kritičen pogled izkušenih predstavnikov nevladnih organizacij, ki se z prej omenjenim sistemom soočajo vsakodnevno pri neposrednem delu z begunci in migranti. V tretjem delu pa so predstavljene izkušnje z integracijo, opisane s strani udeležencev omenjenih delavnic. Vse skupaj je opremljeno tudi s kratkimi in praktično naravnanimi priporočili lokalnim skupnostim, kako lahko pristopijo k integraciji priseljencev.

Inštitut za razvoj vključujočo družbe (IRVD)

IRVD pridobiva in razvija znanje o pomenu in vrednotah vključujoče družbe – družbe za vse. S storitvami izobraževanja in usposabljanja, ozaveščanja in zagovorništva, obveščanja in svetovanja to znanje širi v vključujočem javnem prostoru in ga prenaša na fizične in pravne osebe. Tako jih spodbuja k premagovanju vzrokov izključevanja. S tem jim pomaga, da se lahko samostojno in enakopravno vključujejo v družbene procese in upravljanje javnih zadev, dostopajo do javnih storitev in javnih finančnih sredstev ter tako dejavno vplivajo na izboljšanje svojega družbenega položaja in uresničevanje smisla življenja v družbeni skupnosti. IRVD je ustanovljen kot zasebni zavod in nepridobitna organizacija.

MEDKULTURNE KOMPETENCE V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Znanstvena monografija predstavlja štiri dvodnevna usposabljanja za medkulturne kompetence, ki so jih na Andragoškem centru Republike Slovenije skupaj z zunanjimi izvajalci izvedli v letu 2007 in 2008 za izobraževalce odraslih. V monografiji so na voljo tako strokovni prispevki kot opisi delavnic. Doktorica Natalja Vrečar v prvem poglavju piše o tem, zakaj medkulturno izobraževanje in kakšno naj bo, da bo ureničevalo načelo multikulturalnosti. V zadnjem poglavju skupaj z Borko Slavico Kuclar opiše potek in vsebine treh delavnic, ki sta jih na temo medkulturnih kompetenc izvedli za izobraževalce odraslih. Marina Lukšič Hacin v drugem poglavju razpravlja o pojmovanju multikulturalizma skozi čas, posebej pa se osredotoči na razumevanje multikulturalizma v sodobnih

družbah. Njen prispevek je za učitelja pomemben predvsem iz vidika ozaveščanja, kako lahko učitelj skozi lastna prepričanja prispeva k uresničevanju ali izkrivljanju medkulturnega dialoga. Zoran Pavlovič v tretjem prispevku predstavi pravne dileme v različnih kulturnih praksah, ki veljajo v evropskem portsortu za škodljive in nesprejemljive, npr.: pohabljanje ženskih spolnih organov, infanticid deklic, zgodnje poroke in nosečnosti itd. Za učitelje je prispevek pomemben v smeri razmisleka, kako naj ravnati in na koga se obrniti v tovrstnih primerih. Irena Šumi piše o razlikah med ljudskim in analitskim govorom, kjer gre za dva različna načina dožemanja realnosti. Ljudski jezik kot jezik množice identiteto pojmuje kot lastnost posameznika ali skupine, zato je problematično, kadar postane prevladujoč v pedagoškem ali političnem diskurzu, saj podpihuje nestrpnost in ustvarja neenakost. Analitičen govor je govor stroke in mora zato prevladati tako v izobraževanju kot v zdravstvu, socialni in politiki, torej vsepovsod kjer je javna služba v vlogi zagotavljanja dobrobiti ljudi.

Pomoč beguncem

Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje je vzpostavil posebno spletno stran, kjer so na voljo relevantne informacije o aktualnih in preteklih aktivnostih vlade v zvezi z migranti in migracijami skozi Slovenijo. S tem namenom so na spletni strani dostopne tako razlage vzrokov za migracije, postopki za sprejem in mednarodno zaščito, trenutno stanje in proces integracije. Zbrana so tudi priporočila, kako lahko kot državljani pomagamo in soustvarjamo strpno družbo. Na voljo je tudi dostop do vladnih dokumentov in poročil, radijskih in televizijskih oddaj ter interaktivne igre „Po sledi migrantov“, ki nam približa izkušnjo bežanja iz vojnega območja do Evrope in v njej. Pod prispevki „zadnje novice“ lahko izvemo več o pomembnejših dogodkih kot, npr. pričetku delovanja Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov v juniju 2017, izdaji večjezičnega priročnika za strokovne delavce v zdravstvu ip.

PRIROČNIK ZA IZVAJANJE PROGRAMA “USPEŠNO VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV V VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE”

Priročnik je nastal v projektu “Razvijamo medkulturnost kot novo obliko sobivanja” na področju izboljševanja usposobljenosti strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje učencev in dijakov priseljencev v vzgojo in izobraževanje”, ki ga delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Namenjen je strokovnim delavcem, ki so pri svojem delu v stiku z otroki priseljencev in njihovimi družinami, zato vključuje tako strokovna besedila kot napotke za konkretno izvedbo dejavnosti, priporočila in usmeritve za izvajanje vsebin, ki bodo pripomogle k boljšemu socialnemu in jezikovnemu vključevanju otrok priseljencev iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem. Vsekakor pa dopušča strokovnim delavcem in šolam avtonomijo pri idejah, načrtovanju in izvajanju dejavnosti tako za otroke kot njihove starše.

PROJEKT EDUKA: VZGAJATI V RAZLIČNOSTI

Projekt EDUKA je vzpostavil slovensko-italijansko čezmejno sodelovanje na področju vzgoje in izobraževanja in omogočil prenos pomembnih spoznanj iz raziskovalnih ustanov v izobraževalna okolja. Analiza stanja opravljena v okviru projekta je pokazala, da učiteljem primankuje učnega gradiva, ki bi bilo osnovano na integracijski paradigmi v čezmejnem sodelovanju med šolami. Partnerji v okviru projekta EDUKA s tem namenom pripravili didaktično, leposlovno in strokovno gradivo za učitelje na vseh izobraževalnih ravneh v slovenščini in italijanščini z namenom, da bodo nove generacije bolje sodelovale in poznale kulturo in zgodovino obeh nacij.

Projekt YCARE (Slovenija)

YCARE je nov mednarodni projekt namenjen osveščanju in preprečevanju širjenja radikalizma med mladimi. V projektu sodelujejo strokovnjaki iz Avstrije, Nemčije, Grčije, Irske, Slovaške, Španije, Nizozemske in Slovenije, ki so oblikovali e-gradiva za učitelje in svetovalne delavce s paketi orodij za zgodnjo identifikacijo, intervencijsko delovanje in načrtovanje strategij za izhode. Veliko mednarodnih in nacionalnih projektov je bilo vzpostavljenih z namenom oblikovanja podpornih okolij za mlade, vendar pa se nobeden od njih podrobneje ne posveča področju preprečevanja radikalizacije. Zato so partnerji v okviru projekta YCARE odločili oblikovati prav strokovna gradiva, ki bodo namenjena izključno osveščanju mladih in preprečevanju radikalizacije.

Španija

Nacionalni načrt za izboljšanje varnosti

Ukrepi nacionalne strategije za izboljšanja varnosti so usmerjeni v projekte, ki mlade informirajo o varni rabi mobilnih tehnologij in tiste, ki jih učijo kritične presoje informacij pridobljenih na spletu.

Priročnik "Radikalizacija mladih"

Priročnik učitelje in svetovalne delavce seznanja s potekom radikalizacije in preventivnimi ukrepi, ki lahko preprečijo zdrs mladih v kriminalne združbe. Na spletni strani so na voljo orodja za svetovalno delo z mladimi in učna gradiva za delo v razredu.

Program „EL PATIO: “Učeča se skupnost“

Gre za program celostnega vključevanja, ki temelji na povezovanju posameznikovih potreb s potrebami, ki se pojavljajo v skupnosti. „EL PATIO“ združuje vrsto socialno-izobraževalnih programov, ki mlade iz ulic pruesmerja v okolja, ki jim dajejo priložnost, da aktivno participirajo pri spremembah v družbi.

Program MUS-E: vključevanje v izobraževanje skozi umetnost

Program MUS-E® spodbuja integracijo učencev, dijakov ter njihovih družin preko glasbenih, likovnih, literarnih in plesnih projektov. Vsebine in aktivnosti programa MUS-e se izvajajo v okviru rednega programa šole. Medkulturni dialog med učenci, starši in zaposlenimi se tako gradi skozi umetniško ustvarjanje.

Projekt Buentrato

Projekt „Buentrato“, ki ga izvaja fundacija ANAR v šolah v Limi, si prizadeva za preprečevanje diskriminacije, ki je osnovana na rasizmu in seksizmu. V ta namen usposablja medvrstniške medaitorje, ki so hkrati tudi ambasadorji enakih možnosti.

Projekt „Campus de Paz“ načrt preprečevanja radikalizacije med mladimi iz Ceute in Melille

Projekt opolnomočenja mladih „Campus de Paz“, ki ga je sredi leta 2012 začela izvajati Fundacija za žrtve terorizma (Fundación de Víctimas del Terrorismo) in izobraževalna ustanova SEK (institución educativa SEK), nudi psihosocialno podporo in pomoč mladoletnikom in njihovim staršem.

Trenutno Fundacija v sodelovanju z Univerzo Camilo José Cela, pripravlja nov program, ki bi preprečeval širjenje radikalizacije med mladimi iz revnejših sosesk Ceute in Melille, to sta El Príncipe (Ceuta) in La Cañade (Melilla), kjer je bil prepoznan najvišji delež ogroženih posameznikov.

Projekt FRIDA

Smernice so rezultat raziskave, ki je bila izvedena v okviru projekta FRIDA (Usposabljanje za preprečevanje in odkrivanje rasizma, ksenofobije in drugih oblik nestrpnosti v učilnici). Cilj priročnika je izboljšati opremljenost učiteljev za poučevanje v večjezičnih in večkulturnih razredih.

Šola za družine

Spletna stran „Šola za družine“ je projekt regionalne vlade v Andaluziji, ki skuša španski šolski sistem približati priseljenskim družinam. Na spletni strani so na voljo tudi seznam organizacij, kamor se lahko družine obrnejo po pomoč in forum, kjer so jim za pojasnila na voljo zdravniki specialisti, svetovalci iz uradov, socialni delavci, svetovalni delavci in učitelji.

Spletna stran o sobivanju v šoli

Gre za spletno stran Ministrstva za šolstvo, kulturo in šport (MECD), kjer lahko učitelji, svetovalni delavci, starši in drugi strokovnjaki, ki delajo z mladimi dostopajo do različnih strokovnih gradivih in programov, ki so povezani s preprečevanjem radikalizma na šoli.

Strateški plan sobivanja v šoli

V šolskem letu 2015-2016 je Ministrstvo za šolstvo, kulturo in šport v sodelovanju z Nacionalnim centrom za inovacije in raziskave v izobraževanju pripravilo strateški načrt namenjen sobivanju učencev. Svetovalni odbor, ki so ga sestavljali predstavniki avtonomnih pokrajin Ceuta in Melilla ter druge vladne agencije, spremlja izvajanje načrta v praksi. Strateški načrt vključuje sedmih prednostnih nalog, ki si med drugim prizadevajo tudi za zmanjševanje medvrstniškega nasilja na šoli.

Transverzalni načrt za preprečevanje nasilne radikalizacije v mestu Malaga

Ministrstvo za notranje zadeve je izbralo mesto Malago za pilotno mesto, kjer se bodo učinki ukrepov zajeti v nacionalnem strateškem načrtu za boj proti nasilni radikalizaciji spremljali tudi v praksi. Monitoring bo izvajal Center za obveščevalno dejavnost (CITCO), analizo rezultatov pa bo izvedal Univerza v Malagi.

Verski pouk v programih srednjih in visokih šol

Muslimanski dijaki bodo v naslednje šolsko leto v programih srednješolskega (ESO) in visokošolskega izobraževanja (Bachillerato) v okviru verskega pouka obravnavali tudi teme povezane z radikalizmom in terorizmom. Islamska šolska komisija Španije (CIE) je v ta namen pripravila nove učbenike in dopolnila učni načrt, ki ga je odobril Generalni direktorat za teritorialno vrednotenje in sodelovanje Ministrstva za šolstvo, kulturo in šport. V šolskem letu 2016-2017 se je program že poskusno izvajal.

Različne države

Center za preprečevanje nasilja, ki izvira iz radikalizacije (Kanada)

Center za preprečevanje radikalizacije, ki vodi k nasilju (poleg tega kot CPRLV) je spletna platforma namenjena podpori družinam in posameznikom, ki so člani radikalnih in ekstremističnih skupin. CPRLV prvotno prihaja iz Kanade, v Evropi pa deluje v Franciji. Za učitelje, svetovalce in socialne delavce so pripravili vrsto informativnih gradiv z orodji, ki so jim lahko v pomoč pri zgodnji identifikaciji in oblikovanju individualnega podpornega načrta/načrta pomoči.

Aarhusov boj proti radikalizaciji (Danska)

Verska radikalizacija je postala mednarodni problem. Toda namesto da bi razkrili povratnike iz Sirije, so se uradniki danskega mesta „Aarhus“ odločili za oblikovanje podpornega programa „Aarhus model“, ki že ima mednarodno pozornost in prepoznanost „Aarhus Model“. Dokumentarec o „Aarhus modelu“ je na voljo tudi na sledeči povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=8kcgwcdqEQw&feature=youtu.be>

Matere za življenje (Različne države)

„Matere za življenje“ je edinstvena globalna mreža staršev, ki so v svojih družinah doživeli nasilno džihadistično radikalizacijo. V večini primerov gre za starše sinov in hčera, ki so se odšli v Sirijo in Irak bojevat in se do danes niso vrnili domov. V nekaterih primerih pa gre za družine, kjer je bilo radikaliziranih več otrok.

Trenutno se v mrežo vključujejo starši iz 12 držav: Kanada, Združene države Amerike, Nemčija, Danska, Belgija, Nizozemska, Švedska, Francija, Norveška, Velika Britanija, Tunizija in Italija.

Program Medkulturnih mest (ICC) – (France)

Program Medkulturnih mest (ICC) povezuje lokalne odločevalce, institucije, lokalna podjetja in civilno družbo v nov model družbene integracije, ki temelji na iskanju prednosti, ki jih prinaša multikulturalnost za razvoj in napredek mest. Ta je ob koncu projekta v večini mest rezultiral v visoki stopnji zaupanja in socialni koheziji, ki sta pomagala preprečevati družbene konflikte in povečala učinkovitost političnih in javnih institucij.

„Demystify extremism“: preventivno izobraževalno delo z mladimi (Nemčija)

Projekt „Demistificirajmo ekstremizem!“ je odgovor na naraščajočo potrebo po preventivnih programih za mlade, ki se bodo vzpostavljali na šolah. Cilj programov ne bo le v osveščanju mladim, ampak tudi v oblikovanju podpornih storitev in mrež zanje.

Nemško združenje borilnih veščin proti nasilnemu ekstremizmu (Nemčija)

Združenje šol borilnih veščin proti nasilnemu ekstremizmu (Deutscher Verband der Kampfsportschulen gegen Extremismus DVKE) je edinstvena in svojevrstna pobuda Nemškega instituta za deradikalizacijske študije. DVKE združuje različne šole borilnih veščin v nemško govorečih državah, ki si prizadevajo za zmanjšanje nasilne radikalizacije med mladimi. Namenjen je fantom od 12. leta starosti naprej. Nekateri trenerji DVKE delujejo tudi v specializiranih programih namenjenih deradikalizaciji.

Zvezni center za državljansko vzgojo: študentski natečaj (Nemčija)

Gre za nacionalni natečaj, ki poteka od leta 1971. Namenjen je učencem od 4. do 12. razreda. Teme natečaja so povezane z aktualno družbeno problematiko. Cilj natečaja je vzpodbuditi mlade, da razmišljajo o rešitvah in oblikujejo predloge, ki bi lahko prispevale k sobivanju. Informacije o natečaju so na voljo na spletni strani Zveznega centra za državljansko izobraževanje.

RA-PROF profiliranje (Švica)

Gre za metodo, ki jo je razvil švicarski center za preprečevanju nasilja z namenom odkrivanja posameznikov, ki so v zgodnji fazi islamistične ali skrajno desničarske radikalizacije. Oddelek RA-PROF se pri preizkušanju metode v praksi povezuje z učitelji, svetovalci, socialnimi delavci in policisti.

Educate Against Hate (Velika Britanija)

Najstniška leta so pogosto čas, ko mladi iščejo svoje mesto v družbi in so želni novih spoznanj in izkušenj. Spletna stran "Proti sovražnosti" ponuja praktične nasvete in smernice, kako preprečiti presto mladostnika v radikalistično ali ekstremistično skupino. Spletno stran je oblikovalo britansko Ministrstvo za izobraževanje skupaj z Uradom za zunanjo politiko.

Multikulturalna družba (Velika Britanija)

Teme učnih gradiv so povezane z izseljevanjem, priseljevanjem, demografijo in etničnimi manjšinami v Združenem kraljestvu. Učitelju je za delo s študenti na voljo Gradivo za poglobljeno branje in vodenje razprav. Študente gradivo usmerja k prepoznavanju pomena medkulturnosti in identifikaciji prevladujočih vidikov kulturnega presojanja v zahodnih družbah.

"Zavezmi svoje stališče!" Delavnice za mlade namenjene boju proti diskriminaciji, rasizmu, antisemitizmu in islamofobiji (Velika Britanija)

Zaradi naraščajočih kriminalnih dejanj, ki izvirajo iz antisemitizma in islamofobije v Veliki Britaniji, je Streetwise (partnerstvo med CST in Maccabi GB), oblikovalo interaktivne delavnice za učence osnovnih in srednjih šol, ki predstavljajo prednosti multikulturalne družbe. Na voljo je načrt dela z opisi delavnic in gradivi, ki so dostopni v angleščini.

Zveza močnih mest (Velika Britanija)

Mreža Močnih Mest je globalna mreža, ki združuje večja, srednja in manjša evropska mesta, ki si prizadeva za razvoj vključujoče družbe in programov celostne integracije. Mesta se znotraj mreže povezujejo in izmenjujejo dobre prakse in znanja.

Overview about the current situation of the specific project environment in the partners' countries

Austria

Youth situation and youth policies

According to last statistics, the Austrian youth makes up 11,9% from of total population of 8,6 million inhabitants. The definition of youth in Austria varies. Austria's youth strategy targets 14-24 year olds, while the youth promotion act defines youth as those under 30 years old.

Austria follows the youth policy of the EU from 2009 and agreed to the overall objectives of European cooperation in the youth field. This includes the following main fields of action:

- Education and training;
- Employment and entrepreneurship;
- Health and well-being;
- Participation;
- Voluntary activities;
- Social inclusion;
- Youth and the world;
- Creativity and culture.

The main law dealing with youth is the "youth protection law" and it is valid throughout Austria, however in nine modified versions for each federal state of the country. This law/these laws include measures, actions and other procedures that guarantee the general protection of minors. Variations between the federal states are inter alia in regulations the times when minors are allowed to going out alone and in other slight nuances.

The central theme that youth is not allowed to stay in places which could endanger their healthy development or sanity (e.g. being exposed to prostitution, gambling, alcohol, tobacco, confrontation with violence live or just on screen etc.) remain everywhere throughout Austria the same.

There are two ministries whose main activities concern youth and children:

- Federal Ministry of Families and of Youth of the Republic of Austria
- Austrian Federal Ministry of Education and Women Affairs

Austrian youth is represented by Austrian Federal Youth which is the statutory advocacy of the children and adolescents in whole Austria.

Extremism and radicalisation in Austria

Youth radicalisation has been a topic in Austria indeed. Again and again it is mentioned and passionately discussed, several newspapers and other mass media report about this issue. With a broad mixture of nationalities and cultures living in Austria nowadays, there are observable tendencies of occasional tensions. There are several factors influencing the eventual formation of radicalisation. Several organisations, movements and initiatives are preventing and/or fighting its emergence, with more or less success and publicity.

These main types of radical views and behaviours might be distinguished as mainstream radicalisation in Austria:

- Muslim radicalisation/Islamic extremism
- Right-wing extremism/neo-Nazism/antisemitism

Sociologists and other experts have found out that radicalisation does not necessarily have a lot to do with religious or ideological beliefs itself but might be only a demonstration of insufficient recognition which is perceived solely from the subject itself, not from their surroundings.

Anyway, as crucial factors favour the emergence of radicalisation, we may identify and name among other these aspects:

- Disorientation of any kind, either on family, personal, professional or interpersonal level
- Pressure from society, media, peers or older comrades etc.
- Life crisis (death of a family member, parents' divorce, hopelessness...)

This does not mean that everyone between the age of 14 and 24 who is going through hard and tough times must become radicalised. Only that under certain circumstances some factors act as a sort of catalyst for already established high risk individuals.

Research also shows that children and youth left on their own, without appropriate guidance and structure they need, may incline to explore areas and get involved in activities (real or virtual) which are absolutely inappropriate for their age and mental state in general, and which can have a long-lasting destructive impact on their further development.

Muslim radicalisation

The most discussed type of radicalisation in Austria recently represents the Muslim radicalisation. A very sad example are the two Austrian girls who disappeared and voluntarily travelled to Syria to join the IS. In this tragical case, the recruitment happened via Internet and the two girls had been successfully persuaded to fight and sacrifice their lives for Jihad.

According to the Austrian Federal Office for the Protection of the Constitution and Counterterrorism, there have been around 250 persons in 2016 who confessed to Jihad in Syria or Iraq and left the country of Austria for one of these two destinations or for both. The majority of these people come allegedly from an environment whose perception of violence and war might be somehow different from those in dictionaries and encyclopedias.

The recruitment takes place not only on the Internet like it was with two girls but everywhere where young people meet; in streets, through clubs, in fitness centres and other places.

The radicalisation might even begin in kindergarten or nursery; in Vienna alone there are 150 Muslim institutions for children. The pedagogical personnel and other staff sometimes hardly speak German and thus kids can learn it neither. Such institutions facilitate the formation of a parallel society which can lead to irreparable damage for Austria's future generations. Also, it gives great opportunity for right-winged political parties (moderate or stronger) and their populist politicians in election campaigns.

At the same time, there is an organised Muslim youth association which tries to support, to motivate and help young people with Muslim background living in Austria to cope with islamophobia, to fully integrate them into the society, to prevent them from radicalisation and most of all to rectify the warped image their religion and its members have in the minds of the public.

Netherlands

Current Dutch youth Policy

This overview will start with a brief description of services and provisions for the youth in the Netherlands. Next, we will introduce the current Reform of Dutch youth policy and we will give a brief explanation what is expected of these reforms.

Services and provisions

The Dutch youth care and welfare system consists of: universal services, preventive services and specialized services.

Universal services: e.g. youth work, child care and schools. These services aim to facilitate the normal development of children and to prevent small problems of children and families turning into severe problems. Municipalities aim to strengthen these universal services in order to enable professionals to adequately solve small problems in children's upbringing and to detect more severe problems. Municipalities in The Netherlands also aim to stimulate the cooperation between the different universal services.

Preventive services or primary youth care services: e.g. child health care, general social work, parenting support and in many local municipalities, also within the Youth and Family Centers. These preventive services aim to detect problems at an early stage, to intervene at an early stage, to coordinate support and to refer children and families to the specialized youth care services. The municipalities are responsible for preventive youth policy.

Specialized services: e.g. the youth care services, youth mental health care services and child protection services. The provisions available should assess the needs and the situation of children and families with serious development and/or parenting problems. They also provide specialized care, coordination of care and aftercare, including intensive ambulatory support and specialized pedagogical support at home for multi-problem families, semi-residential care, residential care and foster care.

Reform of youth policy in the Netherlands

Before 2015, the Netherlands had long tradition in child and youth social services with a high standard of professional practices. The universal and preventive services were the responsibility of the local municipalities and the youth care system was under the responsibility of the 12 Dutch provinces. However, during the last twenty years many evaluations have been made. The system was seen as not functioning well enough. The five main problems are summarized as follows:

1. Imbalance in focus: There was a growing imbalance between attention to normal development of youth and attention to youth at risk. The specialized services received more funding in proportion to the universal and preventive services.
2. Fragmentation: The child and youth care system lacked transparency because of the many different services, statutory bases, responsible and funding authorities, professional associations and sector organisations.
3. The prevailing practice of referring clients: With many different services specialized, organisations cannot meet all needs of children, adolescents and their families. Therefore, clients are referred to different organisations. Often, the admission procedures are complicated and take a great amount time.
4. Increase use of care: The increased demand of specialized care every year, seems to be caused both by an improvement in detecting problems and the earlier mentioned imbalance between services, the fragmentation of the youth care system and the domination of referrals to specialist services.
5. Unmanageability: When one type of services receives funding, the demand of other types of services increases.

In order to reduce the obstacles mentioned above, a huge reform of the Dutch youth care system became necessary. Therefore, since the beginning of 2015, the Dutch youth care system has undergone a decentralization and transformation.

This decentralization means that all 393 municipalities are now responsible for the whole continuum of care for children, young people and families in need of help. The transition relates to all types of services, including mental health provisions. The municipalities now steer a wide range of services for children and families, ranging from universal and preventive services to the specialized (both voluntary and compulsory) care for children and young people between 0 and 18 years old. The transformation of care emphasizes a bigger role of the family and social networks in the care process, more prevention and a better coordination and integration of services. This should lead to more coherent, more effective, more transparent and less expensive services for children, young people and families.

The new Child and Youth Act is not executed on its own. There are three other decentralizations implemented at the same time:

- Acts in Social Support of All Citizens,
- the New Act on Income and Labor, and
- Appropriate Education.

Decentralization and transformation: implications for services and provisions

The underlying principle of the decentralizations is “one family, one plan, one coordinator”. For the relevance of this overview, only the new Child and Youth Act (2015) will be briefly discussed. The main objectives of the new Child and Youth Act is to decrease the number of children in specialized care and to increase preventive and early intervention support and to promote the use of social networks.

In summary, local municipalities are responsible for ensuring that their youth policy

- activates, restores and strengthen the own capacities of the children, youth, parents and their social environment to solve problems;
- improves the parenting capacities of parents and their social environment, so that they are able to bear responsibility for the upbringing of children and youth;
- includes prevention, early detection and early support;
- offers timely suitable care made to measure. This includes improving the safety of children and youth and out of home placements in environments that are most similar to family environments;
- contains effective and efficient cooperation regarding families.

Tackling radicalization in the Netherlands

The Dutch government has been working intensively to tackle the problem of radicalization and terrorism, since the country's level of terrorist threat was raised in March 2013. One of the main lines of the program is the collaboration and information-exchange among the state and local authorities (municipalities). The program focuses on both risk reduction and preventive measures in high-risk areas.

The Action Program's objectives are threefold: (1) to protect the democracy and the rule of law, (2) to fight and weaken the jihadist movement in the Netherlands, and (3) to reduce the breeding grounds for radicalization. As such the Action Program consists of five elements, which will be summarized below:

1. Preparation phase for tackling radicalization
2. Preventive approach to radicalization
3. Fighting terrorist activities
4. Terrorist threats
5. What if a terrorist attack is committed?

Municipalities and local parties play a key role in the fight against radicalization. Schools, mosques, key figures, communities, and first line workers, are most likely to be in direct contact with youngsters who are vulnerable to radical ideologies. They are able to perceive changes and communicate with the youngsters. Therefore, they can provide information and help to notice signals. There are five important domains of preparation:

1. Exploration: a lot of municipalities start an explorative research in order to assess the necessity and feasibility of a policy for fighting radicalization
2. Detection of possible signals: municipalities play a key role in the detection of possible radicalization processes, at an early stage.
3. Organizing information: municipalities are all equipped with local structures where signals of radicalization can be reported, shared and interpreted.
4. Effective networking: a good network is invaluable in the prevention of radicalization. It requires cooperation and mutual trust among all the parties involved.
5. Expertise enhancement: municipalities can make use of different types of trainings. These include counselling material for first-line workers and managers in education, youth care, social work, police, public persecution service and judicial institutions, e-learning modules about recognizing radicalization, and security awareness modules for companies and institutions facing violent extremist threats.

Slovakia

In Slovak Republic, the phenomenon of extremism and radicalization is often interpreted as manifestations of fascism and racial abuse or racist hate ideas.

Extremism as such is not subject to racial or ethnic hatred only. Extremist or anti-social behaviour of young people (or adults) is manifested in the form of violence itself against individuals, groups, communities and politicians as well as the active participation of young people in the prohibited events, wearing banned symbols (Antifa, Skinheads, etc.) or by setting up their own interest groups conflicting with the Constitution of the Republic and the law on the protection of human rights and freedoms.

Sympathy or membership in extremist formations does not affect only their external behaviours (clothes, hairstyle, wearing different symbols), but also affects the whole idea of the world and their way of thinking and action.

The factors that most influence the rise of extremism in Slovakia can be put in order from the factor with the greatest impact:

- Street impact
- Internet and easy access to the aggressive side
- The inability of parents to control children's leisure activities
- Inappropriate influence of the media
- Society impact
- Lack of parent's time dedicated to children
- Church influence
- School and the school environment

The causes of violence and attitude of Slovak youth to expressions of extremism: The Slovak Republic is split into two main categories of extremism: Right-wing extremism, which is presented as a mixture of ideas of Fascism, Nazism, Racism and Neo-racism, and left-wing extremism, which manifests itself mainly with kind of Anarchist, anti-globalization and radical environmental ideas.

The most serious racially oriented theories include the idea of the white supremacist over other people. Based on the survey "Right-wing extremism on the SR 2013" young respondents in Slovakia are the least tolerant to Roma population, where 39.0% presented the view that these people are less valuable than others, but on the contrary young adults showed leniency towards Asian, and black people (up to ¾ respondents have no problem with those nationalities). It is obvious that the Slovak youth is based on the fact that with Roma people are facing more frequent than with other ethnic groups. Trend of supporting extremist groups (such as politics) is based on proven research and extends support in municipalities and regions, which are located near Roma settlements, mainly in eastern Slovakia and in most municipalities in central and western Slovakia.

In Slovakia we are aware of some youth subcultures, which are characterized by elements of delinquent behaviour – an attitude which goes beyond normal behaviour, and may therefore pose a risk of violence, radical or extremist acts (crime, alcoholism, drug abuse, promiscuous sexual behaviour, political orthodoxy, vandalism, aggression, self-mutilation, etc.).

According to the opinion of young people, we can cite the group considered the most threatening Slovak Republic (lists "Top 5" in a comparison between 2009 and 2011) :

- Neo-Nazis (promotes fascism)
- The Roma minority
- Skinheads (fighting other races often violently)
- Nationalists (the first SR / hatred e.g. the Hungarian minority and other minorities)
- Sport/Football hooligans

Mainly violation or commit offenses with elements of extremism are provided by young people in age of 14-28 years. According to experts Police Corps is the dangerous age roughly between 12 and 13 years, because individuals are more likely to imitate the older ones, respectively they are easily influenced. In year 2011, the proportion of offenders in the category of 18-25 years was 80% (from a total of 91 offenses,) where, in 2013, committed the crime of extremism in the greatest amount of people older than 25 years.

Our survey confirms the relevance of surveying the themes of violence, intolerance and widespread right-wing extremism among young people. It is important to examine the behaviour of young people in the home, social as well as school environment.

It is important to specialize the various investigations and to focus attention on the different ages of youth (youth as a whole, ages 12-14 years and 15 years or more, and so on.). It also remains an important social role to help young for removing problems related to employment and thus financial security, because it is a major source of concern for the future.

Slovenia

Slovenia is a country that has a large number of immigrants from war zones of the Balkan war in Bosnia and Herzegovina since 1996/1997. Many programs incurred during that period, and in today's re-migrant crisis they confirm their usefulness, especially among young people.

Slovenia is an extremely diverse country; in culturally, socially and ethnically mixed context. After the Balkan war twenty years ago, immigrants brought as well religious diversity in the country that was before purely Catholic.

For a country with only two million inhabitants all those changes had been and still are a great challenge.

Situation of youth counselling in Slovenia

Advisory service and School counsellors

According to the latest information of the Statistical Office of the Republic of Slovenia, there are approximately 1050 counsellors employed in primary schools, schools with special education programmes, secondary schools, residence halls and other institutions in the field of education. School counselling teams exist since 1968. The counselling work is actually the result of career advising and psychological diagnostics for children as well as of counselling and educational services for children, parents and teachers. The new legislation from 1996 governing the educational system places school counselling services into all spheres of the system. Thus, the school counsellors have become an important subsystem of pedagogical professionals.

We also have counsellors as well at all levels of education, including adult education. It is important to emphasize that there is also a good cross-sectors integrative connectivity, what we in more details present in the following chapters.

School counsellors are operating on the basis of program guidelines defined by the "National Curriculum Council" operated by Institute of Education of the Republic of Slovenia.

In the field of adult education under the auspices of the Adult Education Institute exists altogether 14 counselling centres all over the country.

Parent Council

The Parent Council is a supervisory body of the institution (school) acting in compliance with its legally defined powers. It is made up of representatives of individual units. It makes its decisions independently of other bodies within a school. Its work is public and in implementing its tasks it is accountable to parents whom it represents. The Parent Council is a body representing the interest of students' parents.

The role of the Parent Council is to give proposals for extra curriculum activities; give approval to the proposal for extra curriculum activities; give the opinion on the proposal for school development programme and annual work plan; debate on the reports drawn up by the Principle on educational issues; deal with the complaints made by the parents and to give its proposals, incentives and opinions hereto; elects members of the Parent Council.

Social work and Youth

The Social Work Centre, whose founder is the Ministry of Labour, Family, Social Affairs and Equal Opportunities, operates 62 centres for social work. They have either a team of experts of different services or a team for individual plan or a so called emergency team. The emergency team meets when the circumstances require immediate intervention (e.g. abuse, violence, infringement of rights of children and adolescents etc.).

In any case the team has to be activated in compliance with the Rules of Procedure. The team is composed of 5-7 people being trained to deal with particular issues. The Centre might invite experts for particular areas and individual professionals or volunteers who have a deep insight into the processes (offering assistance and current trends in particular areas) to join the team. In principal, all members of a team have equal say in the matters. However, special attention has to be paid to those issues which might cause unmanageable escalation of problems. For the work of the emergency team also applies that the assessment of resources is just as important as the assessment of problems.

In case of emergency, a team prepares a short-term contingency plan. The plan must detail all the persons involved, their tasks as well as the channels of interpersonal communication and coordination. The time limit for the contingency plan has to be set as well as the date of the termination of the plan, when standard procedures are reinstated. The members of the team enter into a working agreement. Special schemes and reminders might also be prepared for individual persons involved. It has to be emphasised, though that the end user has a special role within the team. He/she is the one who chooses the type of assistance and the supportive network that might help him/her to overcome his/her problems. In this way all supportive bodies are involved in the team process.

The Team of Experts of the Social Work Centre represents a good platform and a basis for social work within a community by bringing together different disciplines, actively integrating family and other social networks, in order to empower individuals and to assist them in overcoming difficult situations.

Spain

Youth policies in Andalusia

There are approximately 1.8 million Andalusians between the ages of 15 and 29.

The Regional Government of Andalusia is made up of a series of Councils specific to each area. When considering radicalisation in young people, it is important to see which youth care services are available, mainly in the areas of Education, Social Protection and Justice. The main Ministries that promote, manage and coordinate policies and services directly or indirectly aimed at the welfare of children and young people are: the Ministry of Education, Culture and Sport together with the Ministry

of Health, Social Services and Equality, and the Ministry of the Interior and the Ministry of Employment and Social Security and their counterparts at the Regional level.

The majority of actions at the state level are carried out at the regional-local level managed by the different public bodies:

- National Youth Institute, established in 1991, although the first youth information services were organized in 1975 in Barcelona.
- The Youth Space of the Granada City Council is a public facility of municipal ownership that has been in operation since 2007. Its purpose is to promote the meeting, information, training, leisure and free time of the young people of Granada, thus responding to an important need to have specific spaces for this group in our city. It consists of 7 rooms dedicated to the use and enjoyment of young people, either through activities organized by the Department itself, or through the transfer of spaces to various youth groups for their own activities.

The aim is to promote and offer information on youth associations, help, self-help and information for young people.

- Youth Information: the Andalusian Network of Youth Information Centres is an information system for young people, planned and coordinated by the Andalusian Youth Institute. There are 11 centres in the capital city of Granada. They attend to the specific information needs of the Andalusian youth population, in order to facilitate the solution to their problems and demands, as well as their full incorporation into social life.

Social policies and Equality

In the area of social welfare services, there are specific sections aimed at young people, as well as children and families. Its structure has community services (13 centres), where it offers generic assistance and specialized services. Specialized services are carried out by public-private institutions in their majority NGO's, and only community services are financed and publicly accountable.

Provincial Drug Dependence Service

Within these specialized services we find the Directorate General for Children and Families, which aims at promoting and coordinating resources for families. It offers a program of space to facilitate family relations, program of family treatment with minors and program of e-evaluation, diagnosis and treatment of minors, victims of sexual violence. Within this area, there are services aimed at the well-being of families and minors, and other specific services aimed at the young population.